

2026-09-09

/RedigerareNamn/
/RedigerareTitel/

Vår beteckning KS/2026:376
Er referens

Sigtuna kommuns svar på remiss om Strålsäkerhetsmyndighetens redovisning av regeringsuppdrag avseende metoder för utdelning av jodtabletter till allmänheten

Sammanfattning

Sigtuna kommun tillstryker förslaget om ändring i förordningen, och därmed till att även de som befinner sig i en planeringszon ska få tillgång till jodtabletter genom förhandsutdelning, vilket ersätter den nuvarande metoden med begränsad extrautdelning.

Sigtuna kommun lyfter däremot några punkter gällande genomförandet där kommunen önskar förtydligande eller vidare beaktande. Dessa inkluderar tillvägagångssättet för utdelning, påverkan på kommunens verksamhet i fråga om lagring och kommunikation samt påverkan på de som temporärt befinner sig inom planeringszonen.

Förslag till ändring i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor

Sigtuna kommun ställer sig positiv till förslaget till ändring som presenteras på sida 4 i Redovisning av regeringsuppdrag avseende metoder för utdelning av jodtabletter till allmänheten. Utmaningarna kring det befintliga systemet som har lyfts anser kommunen är rimliga och ändringen ger bättre möjlighet till att jodtabletter finns tillgängliga för allmänheten i händelse av en kärnkraftsolycka.

Tillvägagångssätt för utdelning

Konsekvensutredningen lyfter två tillvägagångssätt för utdelning av jodtabletter i planeringszon. Antingen att identifiera mottagare och skicka ut jodtabletter, eller att enskilda tar eget initiativ och beställer, varav det senare förespråkas. Sigtuna kommun delar bedömningen att jodtabletterna ska vara gratis för beställarna, och förespråkar även att frakten ska vara gratis. Risken som kommunen vill lyfta med detta tillvägagångssätt, som bygger på eget ansvar för beställningen, är att det är svårt att på

ett effektivt sätt nå ut till alla som berörs av förslaget. Detta gäller inte bara i ett första skede utan även när jodtabletter som går ut behöver beställas igen. Även om det är gratis att beställa bör även påverkan av sociala faktorer som exempelvis språkkunskaper tas i beaktande. Det bör även säkerställas att personer utan fast postadress inte exkluderas, såsom intagna, hemlösa eller personer med okonventionella boenden. Sigtuna kommun anser ovan angivna aspekter en viktig del av bedömningen om vilket tillvägagångssätt som är mest framgångsrikt.

Sigtuna kommun anser även att det är av vikt att beakta alternativa tillvägagångssätt vid avbrott i postdistribution som kan uppstå vid höjd beredskap eller annan samhällsstörning.

Påverkan på kommunens verksamhet

Konsekvensanalysen lyfter främst ökad påverkan för Länsstyrelsen och Socialstyrelsen. Detta i form av Länsstyrelsens ansvar för förberedelser och skyddsutdelning samt Socialstyrelsen som lagerhåller tabletter. Det bedöms rimligt att kommuner inte blir påverkade i lika stor utsträckning, däremot vill Sigtuna kommun fortfarande betona vikten av att spela in och beakta kommunerna.

Kommunikation

Sigtuna kommun anser att oavsett tillvägagångssätt är en stor kommunikationsinsats viktig. Det nämns exempelvis under sektion 7.1 i redovisningen för regeringsuppdraget att utskick av jodtabletter för Länsstyrelsen i Halland resulterade i en stor mängd frågor via både mejl och telefon som tidvis motsvarade en heltidstjänst. Även om ansvaret ligger på Länsstyrelsen finns risk att även kommuner påverkas av en ökad mängd frågor från invånare.

Lagerhållning och tillfälligt vistande inom kommunen

Vidare ser Sigtuna kommun det möjliga förslaget om att verksamheter som, till exempel, bedöms samhällsviktiga själva ska lagerhålla jodtabletter om drabbade inte kan ta sig hem helt ”enkelt”¹ som en påverkan på kommunens verksamhet. Är detta aktuellt önskar Sigtuna kommun tydlig hänvisning till vilka verksamheter som rekommenderas köpa in tabletter och förutsättningarna för att anta att en person kan ta sig hem ”enkelt”. Dessutom ser Sigtuna kommun ingen direkt beskrivning för hur de som tillfälligt befinner sig i kommunen, exempelvis pendlare, ska tas i beaktande. Detta vill Sigtuna kommun lyfta som en angelägen fråga med tanke på Arlanda och den mängd människor som pendlar via eller genom kommunen varje dag.

Sigtuna kommun önskar vidare förtydligande kring det potentiella ansvar som läggs på verksamheter som skola och förskola. Att dessa verksamheter eventuellt ska köpa

¹ Lyfts på sida 6, Konsekvensutredning avseende förslag till ändring i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor samt sida 26 i Redovisning av regeringsuppdrag avseende metoder för utdelning av jodtabletter till allmänheten

in, lagerhålla och distribuera jodtabletter innebär ett ansvar på kommunen, och ytterst de som jobbar på verksamheterna, att själva distribuera jodtabletter till barnen samt hålla koll på lagerhållning. Inom en verksamhet som skola eller förskola innebär detta att personal som inte kan antas ha medicinsk kunskap i händelse av olycka ska ta hand om flertalet minderåriga och tillse att de får i sig rätt dos och under rätt tid. Det nämns under sektion 7.1 i Redovisning av regeringsuppdraget att skolor (och företag) i beredskapszoner får jodtabletter utskickade, men inget ytterligare förtydligande kring hur en eventuell utdelning går till.

Mattias Askerson (M)
Kommunstyrelsens ordförande
Sigtuna kommun